

ПАРАСТАСЪ

На третия, деветия, а на мѣста и на двадесетия денъ отъ смъртъта, роднинитѣ на умрелия му правятъ парастасъ или панахида — молитва съ приношения за да умилоствиятъ Богъ спрямо покойника. Разликата между парастаса и панахидата е тая, че парастасътъ става следъ обикновената черковна литургия, а панахидата се извършва по специално поръчана за случая литургия. За едното и другото близкитѣ на покойния занасятъ жито, хлѣбъ и вино на черкова, дето свещеникътъ поменува всички умрели близки на покойния, а следъ свършване на литургията и отчитане молитвитѣ надъ донесенитѣ приношения, роднинитѣ излизатъ съ тѣхъ на гроба, поливатъ го съ вино, поплакватъ си и раздаватъ донесеното за Богъ да прости. На четирсетия денъ, нареченъ „равнение“, се прави по-тържественъ парастасъ, на който трѣбва да присѣтствуватъ всички роднини и близки на покойния, тъй като него денъ душата му идвала при тѣлото и ги виждала за последенъ пѣтъ, поради което всички присѣтствующи гледатъ така да се наредятъ предъ гроба, че да може тя да ги види. Като свършватъ парастаса на мѣста слагатъ още и трапеза, на която хапватъ и сръбватъ за Богъ да прости. Отъ погребението до равнението всѣка вечеръ роднинитѣ посещаватъ гроба на умрелия, палятъ тамъ свѣщи или кандило, кадятъ съ тамянь и поливатъ гроба съ вода. Следъ това вече турятъ кръстъ и посадятъ цвѣтя надъ главата му.

На половинъ годишнината и годишнина отъ смъртъта правятъ пакъ парастасъ, следъ което вече покойния се причислява окончателно къмъ мъртвитѣ.

ЗАДУШНИЦА

Задушница се казва черковниятъ обредъ извършванъ за споменъ на умрелитѣ. Той става навредъ въ България почти еднакво съ малки измѣнения. Задушницитѣ биватъ голѣми и малки. Голѣмитѣ сж преди Връбница, Петдесетница, Архангеловъ денъ и Месопостната недѣля; малки задушници ставатъ всѣка сжбота. Въ петъкъ срещу сжбота всички възрастни жени и стари бабички ходятъ на черкова. Женитѣ носятъ пещникъ,